

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 23.10.2018
COM(2018) 491 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN

**ÅRSRAPPORT 2017
OM FÖRBINDELSERNA MELLAN EUROPEISKA KOMMISSIONEN OCH DE
NATIONELLA PARLAMENTEN**

ÅRSRAPPORT 2017

OM FÖRBINDELSERNA MELLAN EUROPEISKA KOMMISSIONEN OCH DE NATIONELLA PARLAMENTEN

1. INLEDNING

Under 2017 fortsatte förbindelserna mellan de nationella parlamenten och Europeiska kommissionen att vara intensiva och givande, både när det gäller besök och möten mellan kommissionens ledamöter och de nationella parlamentens ledamöter och när det gäller antalet mottagna yttranden från de nationella parlamenten inom ramen för systemet för subsidiaritetsprövning eller den ”politiska dialogen”.

De nationella parlamenten deltog aktivt i den debatt om EU:s framtid som inleddes i samband med kommissionens vitbok i mars 2017 och de fem diskussionsunderlag som följde därefter. Om dessa mottog kommissionen sammanlagt 23 yttranden fram till slutet av 2017. De politikområden som gav upphov till flest yttranden från de nationella parlamenten var bland annat energiunionen, vägtransporter och allmännyttiga tjänster. Även säkerhet, migration och asyl fortsatte att vara viktiga frågor för parlamentariska debatter och yttranden. Andra lika viktiga frågor var den inre marknaden och sociala frågor. Ett gemensamt yttrande från Visegradländerna och 16 yttranden från brittiska överhuset *House of Lords* handlade om Brexit.

De nationella parlamentens mycket viktiga roll, som den nuvarande kommissionen tog upp redan i prioritering nummer 10 ”En union i demokratisk förändring”, betonades ytterligare i ordförande Jean-Claude Junckers tal om tillståndet i unionen i september 2017. Juncker hänvisade då till de nationella parlamentens betydelse för att påskynda arbetet med EU:s framtid och meddelade att de – och de regionala parlamenten – skulle hållas fullt informerade om förhandlingarna om handelsavtal från första början. Även regionala parlament med lagstiftande befogenheter fortsätter att delta i subsidiaritetsprövningen och debatten om politiska och institutionella frågor som påverkar dem.

Förslag på hur man bättre kan få de nationella parlamenten och de regionala och lokala myndigheterna att delta i arbetet med att utarbeta och genomföra EU:s lagstiftning var också ett av målen för den arbetsgrupp om subsidiaritet, proportionalitet och ”göra mindre men göra det effektivare” som ordförande Juncker inrättade i november 2017 och som under ledning av kommissionens förste vice ordförande överlämnade sin rapport till kommissionen den 10 juli 2018¹.

I denna rapport ligger fokus på kommissionens politiska dialog med de nationella parlamenten som inleddes 2006. Systemet för subsidiaritetsprövning, som ger de nationella parlamenten rätt att pröva om nya lagförslag på områden där EU inte har exklusiv befogenhet är förenliga med subsidiaritetsprincipen, behandlas i årsrapporten 2017 om subsidiaritet och proportionalitet². Den rapporten offentliggörs parallellt och bör ses som ett komplement till denna rapport.

2. POLITISK DIALOG MED DE NATIONELLA PARLAMENTEN

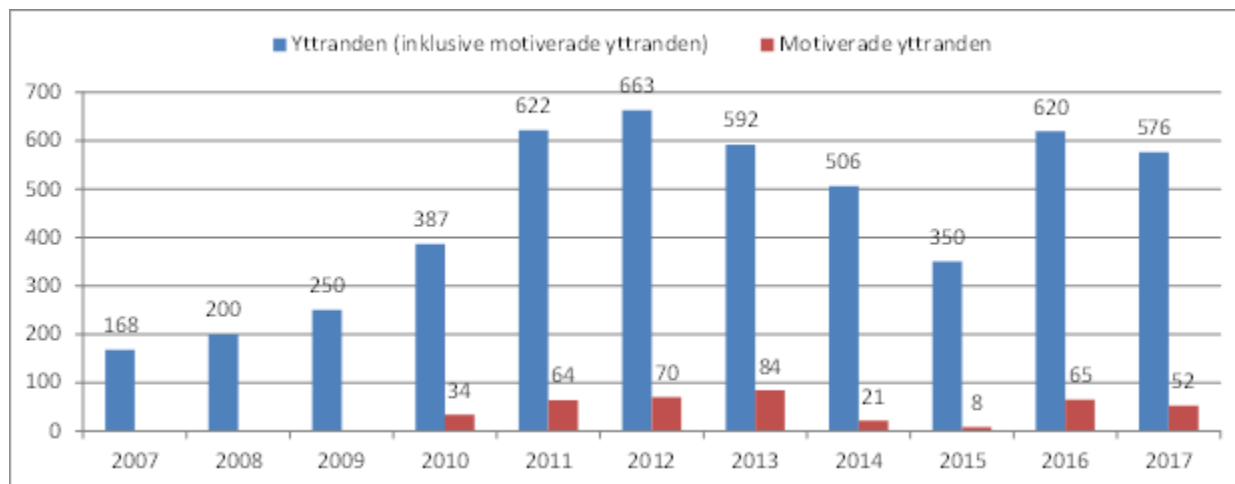
a. Allmänna kommentarer om de skriftliga yttrandena

Under 2017 avgav de nationella parlamenten 576 yttranden (däribland 52 motiverade yttranden) till kommissionen. Detta är en knapp minskning med 7 % jämfört med 2016, då de nationella parlamenten avgav 620 yttranden. Antalet inlämnade motiverade yttranden var 20 % lägre 2017

¹ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/report-task-force-subsidiarity-proportionality-doing-less-more-efficiently_1.pdf

² COM(2018) 490.

(52) än 2016 (65 motiverade yttranden), men låg kvar på en liknande procentuell andel (9–10,5 % av det totala antalet yttranden).

b. Medverkan och räckvidd

Liksom under tidigare år varierade antalet yttranden som överlämnades till kommissionen kraftigt mellan de nationella parlamenten. De tio mest aktiva kamrarna avgav nästan 74 % av yttrandena (dvs. 424 yttranden). Denna siffra ligger mycket nära dem som observerats tidigare (2016: 73 %, 2015: 70 %).

Den kammare som lämnade flest yttranden 2017 var Portugals *Assembleia da República*. Dess 64 yttranden utgjorde omkring 11 % av det totala antalet mottagna yttranden. Övriga nationella parlament eller kammare som lämnade flest yttranden 2016 var också de mest aktiva 2017: Italiens *Senato della Repubblica* (56 yttranden), Tjeckiens *Senát* (53 yttranden), Italiens *Camera dei Deputati* (45 yttranden), Tysklands *Bundesrat* (43 yttranden), Rumäniens *Camera Deputaţilor* (41 yttranden), Spaniens *Cortes Generales* (38 yttranden)³, Rumäniens *Senat* (33 yttranden), Frankrikes *Sénat* (29 yttranden) Storbritanniens *House of Lords* (22 yttranden). Mer detaljerad information finns i bilaga 1.

c. Huvudfrågorna i den politiska dialogen

Följande lagstiftningspaket, samt de diskussionsunderlag som följde efter vitboken om EU:s framtid, var några av dem som väckte störst uppmärksamhet bland de nationella parlamenten (mer information finns i bilaga 2):

- Vitbok om EU:s framtid och diskussionsunderlagen⁴ – 23 yttranden.
- Paketet *Ren energi för alla i Europa*⁵ – 62 yttranden om olika delar av paketet.
- Tjänstepaketet⁶ – 22 yttranden.
- Rörlighetspaketet *Europa på väg*⁷ – 21 yttranden.

- Vitbok om EU:s framtid och diskussionsunderlagen

Den 1 mars 2017 antog kommissionen en vitbok om EU:s framtid⁸. I den presenterade kommissionen fem olika scenarier för hur ett EU med 27 medlemsländer skulle kunna utvecklas

³ Räknas som 38 gemensamma yttranden från båda kamrarna.

⁴ COM(2017) 2025 final av den 1 mars 2017 och COM(2017) 206 av den 26 april 2017, COM(2017) 240 av den 10 maj 2017, COM(2017) 291 av den 31 maj 2017, COM(2017) 315 av den 7 juni 2017 samt COM(2017) 358 av den 28 juni 2017.

⁵ COM(2016) 759, 761, 763, 765 och 767 samt COM(2016) 861, 862, 863 och 864 av den 30 november 2016.

⁶ COM(2016) 820, 821, 822, 823 och 824 av den 10 januari 2017.

⁷ COM(2016) 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281 och 282 av den 31 maj 2017.

fram till 2025. Vitboken var även tänkt att utgöra startskottet för en process för att reflektera, debattera och besluta om EU:s framtid. Vitboken kompletterades av fem diskussionsunderlag om specifika frågor:

- Diskussionsunderlag om EU:s sociala dimension⁹, antaget den 26 april 2017. Här presenterar kommissionen olika alternativ för hur EU:s sociala dimension skulle kunna utvecklas i framtiden.
- Diskussionsunderlag om hur vi bemöter globaliseringen¹⁰, antaget den 10 maj 2017. Här undersöker kommissionen hur EU bäst kan bemöta globaliseringen och hantera de möjligheter och problem som den medför.
- Diskussionsunderlag om en fördjupad ekonomisk och monetär union¹¹, antaget den 31 maj 2017. Här vill kommissionen väcka debatt om den Ekonomiska och monetära unionen och dess framtida utformning.
- Diskussionsunderlag om det europeiska försvarets framtid, antaget den 7 juni 2018¹². Här anger kommissionen olika tänkbara scenarier för det europeiska försvarets framtid.
- Diskussionsunderlag om framtiden för EU:s finanser¹³, antaget den 28 juni 2018. Här presenterar kommissionen olika möjligheter och reformalternativ, kartlägger de möjligheter, risker och motsättningar som finns när det gäller framtiden för EU:s budget.

Under 2017 lämnade åtta nationella parlament¹⁴ sammanlagt in 23 yttranden om vitboken och/eller diskussionsunderlagen.

Fem yttranden¹⁵ berörde själva vitboken. I dem betonades behovet av att få ett bredare medborgarstöd för EU:s politik och av att upprätthålla EU:s enighet och förhindra ett Europa i flera hastigheter. I några framfördes idéer om hur man i större utsträckning kan få de nationella parlamenten att delta i arbetet med att utarbeta och genomföra EU-politiken och med att kontrollera subsidiariteten. I sina svar förklarade kommissionen att syftet med vitboken faktiskt var att inleda en bred debatt med medborgarna för att föra EU närmare dem. Kommissionen hänvisade till hur debatterna om EU:s framtid varit utformade och till vilken roll de nationella parlamenten spelat i dessa. Kommissionen förtydligade också, som redan förklarats i vitboken, att utgångspunkten i alla scenarierna i vitboken var att de 27 medlemsstaterna även fortsättningsvis kommer att arbeta som en union. Den förklarade att olika grupper av medlemsstater enligt gällande fördrag redan kan bedriva en rad olika former av samarbete. Denna möjlighet bör därför inte presenteras eller tolkas som någonting nytt som undergräver EU:s enighet.

Två yttranden¹⁶ lämnades om diskussionsunderlaget om EU:s sociala dimension. I det ena betonades vikten av EU:s sociala dimension och hur den kan bidra till att öka EU:s konkurrenskraft. I det andra ifrågasattes valet av scenarier som presenterades i diskussionsunderlaget. I sina svar betonade kommissionen att det ”sociala Europa” och de sociala investeringarna stod högt upp på dagordningen. Kommissionen förklarade också att de möjliga scenarier som presenterades i diskussionsunderlaget inte var avsedda att begränsa debatten utan bara var avsedda att visa på möjligheter.

⁸ COM (2017) 2025.

⁹ COM (2017) 206.

¹⁰ COM (2017) 240.

¹¹ COM (2017) 291.

¹² COM (2017) 315.

¹³ COM (2017) 358.

¹⁴ Österrikes Bundesrat, Tjeckiens *Poslanecká sněmovna*, Tjeckiens *Senát*, Kroatiens *Hrvatski Sabor*, Italiens *Senato Della Repubblica*, Rumäniens *Camera Deputaţilor*, Rumäniens *Senat*, Sveriges *Riksdag*.

¹⁵ Österrikes Bundesrat, Tjeckiens *Senát*, Kroatiens *Hrvatski Sabor*, Rumäniens *Camera Deputaţilor*, Sveriges *Riksdag*.

¹⁶ Tjeckiens *Senát*, Rumäniens *Camera Deputaţilor*.

Tre yttranden¹⁷ lämnades om diskussionsunderlaget om hur vi bemöter globaliseringen. I dessa betonades handelsavtalens betydelse för att främja sysselsättning och tillväxt i EU, vikten av it-säkerhet och vikten av att skapa ett innovationsvänligt företagsklimat, samt struktur- och investeringsfondernas betydelse för att komma till rätta med globaliseringens negativa aspekter. Kommissionen besvarade dessa yttranden och välkomnade att de nationella parlamenten uppskattar EU:s insatser för att komma till rätta med globaliseringens möjligheter och utmaningar och forma den på ett sätt som gagnar EU:s medborgare.

Samtliga fem yttranden¹⁸ som lämnades om diskussionsunderlaget om en fördjupad ekonomisk och monetär union kom från medlemsstater som i dagsläget inte är en del av euroområdet. De hade synpunkter på tidsplanen för de olika åtgärder som beskrivs i diskussionsunderlaget, tog upp risken för att budgeten för euroområdet kommer att skapa en klyfta mellan medlemsstaterna och nämnde behovet av att respektera den inre marknadens integritet, de nationella parlamentens medverkan och olika tekniska frågor. I sina svar förtydligade kommissionen särskilt uppdelningen av de planerade åtgärderna i två faser, där den ena avslutas 2019 och den andra 2025. Kommissionen betonade också sitt engagemang för EU:s enighet och hänvisade till sitt förslag om att ge medlemsstater som ännu inte har infört euron som valuta det tekniska och ekonomiska stöd som de behöver för att kunna göra det och därmed få full utdelning av EU-medlemskapet.

Fyra yttranden¹⁹ lämnades om diskussionsunderlaget om det europeiska försvarets framtid. I dessa betonades komplementariteten mellan EU och Nato och viss oro framfördes om tillgången till och finansieringen av Europeiska försvarsfonden. I sina svar höll kommissionen med om att överlappningar med Nato bör undvikas. Kommissionen förklarade att de program och verktyg som tagits fram inom ramen för Europeiska försvarsfonden skulle vara inkluderande och öppna för stödmottagare från alla medlemsstater, inklusive små och medelstora företag, och inte skulle påverka de befintliga programmen negativt.

De fyra yttrandena²⁰ om diskussionsunderlaget om framtiden för EU:s finanser innehöll detaljerade synpunkter eller förslag om flera aspekter av den framtida fleråriga budgetramen, t.ex. utgifter, intäkter, allmän utveckling och volym. De nationella parlamenten framförde också önskemål om den fleråriga budgetramens längd. Några nationella parlament betonade också komplementariteten mellan EU:s budget och de nationella budgetarna när det gäller att åstadkomma resultat som har betydelse för alla EU:s medborgare. Kommissionen välkomnade dessa synpunkter som den använt som underlag när den i maj 2018 utarbetade sina förslag till nästa fleråriga budgetram.

- *Paketet Ren energi för alla i Europa*

Som kommissionen meddelade i sin strategi för energiunionen presenterade kommissionen den 30 november 2016 paketet *Ren energi för alla i Europa*. Paketet bestod av ett meddelande²¹ och åtta lagstiftningsförslag²², varav fyra handlar om elförsörjningen. Kommissionen föreslog då

¹⁷ Tjeckiens *Poslanecká sněmovna*, Rumäniens *Camera Deputaților*, Sveriges Riksdag.

¹⁸ Tjeckiens *Poslanecká sněmovna*, Tjeckiens *Senát*, Rumäniens *Camera Deputaților*, Rumäniens *Senat*, Sveriges Riksdag.

¹⁹ Tjeckiens *Senát*, Italiens *Senato Della Repubblica*, Rumäniens *Camera Deputaților*, Sveriges Riksdag.

²⁰ Tjeckiens *Senát*, Rumäniens *Camera Deputaților*, Rumäniens *Senat*, Sveriges Riksdag.

²¹ Meddelandet *Ren energi för alla i EU* (COM(2016) 860 final).

²² Förslag till förordning om styrningen av energiunionen COM(2016) 759 final, Förslag till ändring av direktivet om energieffektivitet COM(2016) 761 final, Förslag till ändring av direktivet om byggnaders energiprestanda COM(2016) 765 final, Förslag till direktiv om förnybar energi (omarbetning) COM(2016) 767 final, Förslag till förordning om den inre marknaden (omarbetning) COM(2016) 861 final, Förslag till förordning om riskberedskap inom elsektorn och upphävande av direktivet om trygg elförsörjning COM(2016) 862 final, Förslag till förordning om inrättande av Europeiska unionens byrå för samarbete mellan

åtgärder för att skynda på, omvandla och befästa omställningen till ren energi i EU:s ekonomi och på så sätt skapa arbetstillfällen och tillväxt i nya ekonomiska sektorer och affärsmodeller. Paketet innehåller bland annat förslag som rör energieffektivitet, förnybar energi, elmarknadens utformning, trygg elförsörjning och regler för energiunionens styrning. Dessutom lade kommissionen fram ett förslag till ny arbetsplan för ekodesign och en strategi för uppkopplad och automatiserad rörlighet.

Under 2017 lämnade de nationella parlamenten in sammanlagt 62 yttranden²³, varav 19 motiverade yttranden²⁴, om enskilda dokument i paketet. I de flesta yttrandena, som omfattade en lång rad olika frågor, uttrycktes stöd för förslagen i paketet. Vissa parlamentariska kammare var oroad över subsidiariteten i framförallt förslaget om den inre elmarknaden. I övrigt fokuserade de mest på behovet av att upprätthålla en rättvis fördelning mellan medlemsstaterna i arbetet med att nå EU:s mål om förnybar energi, den påstådda konflikten mellan förslaget om förnybar energi och medlemsstaternas frihet att välja sin egen energimix och de nationella insatserna för att nå EU:s mål. Andra betänkligheter handlade om de befogenheter som tilldelas byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter och förslaget om en ny beslutsprocess i byråns tillsynsnämnd. Några kammare ifrågasatte också inrättandet av regionala operativa centrum på den inre elmarknaden. Andra uttryckte även betänkligheter över de skyldigheter som förslaget till direktiv om ändring av direktivet om byggnaders energiprestanda medför för ägare och hyresgäster.

I sina svar bemötte kommissionen de nationella parlamentens olika argument och vederlade argumentet att något av förslagen i paketet skulle undergräva medlemsstaternas rätt att själva besluta om sin egen energimix. När det gäller förslaget om energieffektivitet bekräftade kommissionen att förslaget är avsett att ge medlemsstaterna tillräckligt med flexibilitet att genomföra åtgärder som gör det möjligt att använda mer förnybar energi i sektorn. När det gäller de regionala operativa centrumen förklarade kommissionen att det var nödvändigt att upprätta regionala organ som agerar i hela regionens intresse för att förhindra att ineffektiva lösningar tillämpas på regional nivå för att de systemansvariga för överföringssystemen inte kan komma överens.

- *Tjänstepaketet*

Den 10 januari 2017 presenterade kommissionen, som ett led i den färdplan som beskrivs i strategin för den inre marknaden, förslagen i tjänstepaketet för att förverkliga den inre marknadens fulla potential. Tjänstepaketet innehåller ett meddelande om rekommenderade reformer för reglering av yrkesmässiga tjänster²⁵ och fyra lagstiftningsinitiativ: ett förslag till förordning om införande av ett europeiskt elektroniskt tjänstekort, ett förslag till direktiv om den rättsliga och operativa ramen för det europeiska elektroniska tjänstekortet, ett förslag till direktiv om proportionalitetsprövning före antagandet av ny reglering av yrken och ett förslag till direktiv om ett förbättrat anmälningsförfarande för nationella lagstiftningsförslag avseende

energitillsynsmyndigheter (omarbetning) COM (2016) 863, Förslag till förordning om den inre marknaden (omarbetning) COM(2016) 864 final.

²³ Yttranden från Österrikes *Bundesrat* (4 yttranden), Tjeckiens *Senát* (3 yttranden), Tjeckiens *Poslanecká sněmovna* (5 yttranden), Frankrikes *Sénat* (4 yttranden), Tysklands *Bundesrat* (4 yttranden), Tysklands *Bundestag* (2 yttranden), Spaniens *Congreso de los Diputados/Senato* (4 yttranden), Danmarks *Folketing* (1 yttrande), Nederländernas *Eerste Kamer* (1 yttrande), Nederländernas *Tweede Kamer* (1 yttrande), Italiens *Senato Della Repubblica* (3 yttranden), Italiens *Camera Dei Deputati* (7 yttranden), Ungerns *Országgyűlés* (2 yttranden), Polens *Senat* (3 yttranden), Polens *Sejm* (2 yttranden), Portugals *Assembleia da República* (5 yttranden), Rumäniens *Senat* (4 yttranden), Rumäniens *Camera Deputaţilor* (4 yttranden), Slovakiens *Národná rada* (3 yttranden) och Sveriges *Riksdag* (1 yttrande).

²⁴ Närmare upplysningar om de motiverade yttrandena om paketet finns i avsnitt 3.1 i årsrapporten 2017 om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna (COM(2018) 490 final).

²⁵ COM(2016) 820 av den 10 januari 2017.

tjänster²⁶. Förslagen om ett elektroniskt tjänstekort syftar till att göra det enklare för tjänsteleverantörer att uppfylla de administrativa kraven. Tanken med förslagen om ett ändrat anmälningförfarande och en proportionalitetsanalys är att se till att medlemsstaterna, när de inför nya åtgärder, följer EU-lagstiftningen och beaktar andra medlemsstaters erfarenheter och bästa praxis. Alla förslag handlar om att se till att gällande EU-regler på tjänsteområdet tillämpas bättre, eftersom forskning visar att ett bättre genomförande skulle innebära en stor skjuts för EU-ekonomin.

Under 2017 lämnade de nationella parlamenten sammanlagt in 22 yttranden. Dessa handlade antingen om paketet som helhet eller om några av förslagen i detta. Av dessa var 14 motiverade yttranden²⁷. Med undantag för de senare delade de flesta nationella parlamenten kommissionens bedömning att friheten att tillhandahålla tjänster måste stärkas ytterligare, byråkratin minskas och EU:s inre marknad fördjupas ytterligare. Några ansåg att det inte är berättigat att, i syfte att stimulera ekonomin, undanröja alla juridiska hinder för den fria rörligheten för yrkesarbetande personer och för etableringen av företag, eftersom sådana åtgärder skulle äventyra vissa yrkens och sektors överlevnad på grund av deras särdrag.

I sina svar förklarade kommissionen att nästan 50 miljoner människor – 22 % av EU:s arbetskraft – arbetade i yrken där det för tillträde till yrket ställs krav på vissa särskilda kvalifikationer eller som har en skyddad yrkestitel, t.ex. apotekare eller arkitekter. För många yrken, t.ex. inom offentlig vård och omsorg samt allmän säkerhet, är det motiverat med reglering. Onödigt betungande och föråldrade regler kan dock skapa hinder för arbetstagares rörlighet och hindra kvalificerade kandidater att få tillträde till dessa yrken, vilket också är till nackdel för konsumenterna.

- *Rörlighetspaketet Europa på väg*

Den 31 maj 2017 presenterade kommissionen ett ”rörlighetspaket” om vägtransporter, som bestod av åtta lagstiftningsförslag²⁸. Syftet med förslagen är att förbättra konkurrensvillkoren i sektorn, förarnas arbetsvillkor och trafiksäkerheten, att minska utsläppen och andra negativa externa effekter av vägtransporterna, att förenkla och förtydliga gällande regler, att effektivisera verkställandet och att minska den administrativa bördan.

Under 2017 lämnade de nationella parlamenten sammanlagt in 21 yttranden²⁹, däribland två motiverade yttranden³⁰, om antingen paketet som helhet eller några av förslagen i detta. De flesta nationella parlamenten ställde sig bakom paketets mål. Några var dock oroade över den del av paketet som handlar om sociala regler för förare, medan andra var oroade över liberaliseringen av cabotage. Några var också oroliga för att medlemsstaterna skulle få minskat självbestämmande och politiskt handlingsutrymme i fråga om avgifter/tullar.

²⁶ COM(2016) 824, COM(2016) 823, COM(2016) 822 och COM(2016) 821 av den 10 januari 2017.

²⁷ Mer information finns i punkt 3.2 i årsrapporten om subsidiaritet och proportionalitet.

²⁸ Förslag om vägavgifter (förslag till direktiv, COM(2017) 275 final), fordonsbeskattning (förslag till direktiv, COM(2017) 276 final), sociala regler för förare (förslag till förordning, COM(2017) 277 final), utstationering av förare (förslag till direktiv, COM(2017) 278 final), övervakning och rapportering av koldioxidutsläpp (förslag till förordning, COM(2017) 279 final), driftskompatibilitet mellan elektroniska vägtullsystem (förslag till direktiv, COM(2017) 280 final), tillträde till den internationella marknaden för godstransporter på väg (förslag till förordning, COM(2017) 281 final) och ramen för användning av hyrda godstransportfordon (förslag till direktiv, COM(2017) 282 final).

²⁹ Yttranden från Österrikes *Bundesrat* (2 yttranden), Tjeckiens *Senát* (2 yttranden), Tjeckiens *Poslanecká sněmovna* (1 yttrande), Frankrikes *Sénat* (1 yttrande), Nederländernas *Tweede Kamer* (1 yttrande), Italiens *Senato Della Repubblica* (1 yttrande), Ungerns *Országgyűlés* (1 yttrande), Polens *Senat* (3 yttranden), Portugals *Assembleia da República* (2 yttranden), Rumäniens *Senat* (7 yttranden).

³⁰ Från Österrikes *Bundesrat* om COM(2017) 275 och Polens *Senat* om COM(2017) 278.

I sina svar bemötte kommissionen denna oro med att framhålla paketets samstämmighet. Kommissionen betonade särskilt vikten av lämpliga sociala regler (särskilt vilovillkor) för trafiksäkerhetens skull och vikten av att hitta rätt balans mellan skyddet av förarnas rätt till en tillräcklig lön och behovet av att se till att den inre marknaden fungerar som den ska. Kommissionen förklarade också att tanken med förslagen om cabotage varken är att göra marknaden mer öppen eller stängd än vad den är idag, utan att underlätta verkställigheten, och att förslagen inte begränsar medlemsstaternas handlingsutrymme på beskattningsområdet.

d. Yttranden på eget initiativ

Under 2017 mottog kommissionen fyra gemensamma yttranden på eget initiativ från de nationella parlamenten. De flesta handlade om EU:s största institutionella frågor.

26 parlament/kammare undertecknade ett yttrande på eget initiativ **om insyn i EU:s beslutsfattande**³¹ (efter en presentation av nederländska *Tweede Kamer* under plenarsammanträdet i konferensen mellan parlamentariska organ för EU-frågor (Cosac)). I yttrandet poängterades särskilt att det lagstiftande rådets handlingar bör offentliggöras utan dröjsmål, att rådet bör anta särskilda regler om rapportering om överläggningar om lagstiftningsförslag och att informella möten i Europeiska rådet eller rådet (t.ex. i möten i Brexitkonstellationen EU-27) och möten i eurogruppen bör formaliseras, bland annat genom att tillämpa förordning (EG) nr 1049/2001 om tillgången till handlingar internt.

I sitt svar förklarade kommissionen att ökad insyn är en av dess högsta prioriteringar, som den genomfört i praktiken genom flera initiativ och åtgärder för att öppna det förberedande lagstiftningsarbetet och göra det mer öppet för insyn. Kommissionen välkomnade de insatser som gjorts för att öka insynen i lagstiftningsarbetet och ställde sig bakom alla åtgärder som medlagstiftarna beslutar om i det avseendet.

Följande yttranden på eget initiativ mottogs också under 2017:

- Två yttranden, undertecknade av sex parlament/kammare i länderna i Visegradgruppen, som innehöll slutsatserna från deras gemensamma EU-utskottsmöten om att **stärka de nationella parlamentens roll i EU, Brexit, EU:s framtid och kvalitetsskillnader på livsmedel**.
- En gemensam förklaring om den gemensamma jordbrukspolitikens framtid efter 2020, undertecknad av Frankrikes *Sénat*, Irlands *Dáil*, Italiens *Senato della Repubblica* och Polens *Senat*.

3. DE REGIONALA PARLAMENTENS ROLL

Regionala parlament bidrar indirekt till kommissionens förbindelser med de nationella parlamenten. Enligt protokoll nr 2 till fördragen om tillämpningen av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna ska de nationella parlamenten när de genomför subsidiaritetsprövningar av förslag till EU-rättsakter i syfte att utfärda motiverade yttranden i förekommande fall samråda med de regionala parlament som har lagstiftande befogenheter³². Ledamöter av de regionala parlamenten är också representerade i Regionkommittén, som genomför övervakningsaktiviteter via nätverket för övervakning av subsidiaritetsprincipen och sin onlineplattform, som är utformad för att underlätta för regionala parlament som har lagstiftande befogenheter att delta i mekanismen för tidig varning när det gäller subsidiaritet

³¹ Se http://ec.europa.eu/dgs/secretariat_general/relations/relations_other/npo/docs/netherlands/own_initiative/oi_transparency_of_political_decision_making_in_the_eu/oi_transparency_of_political_decision_making_in_the_eu_tweedekamer_opinion_en.pdf

³² Artikel 6 första stycket i protokoll nr 2 om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.

(Regpex). Regionkommitténs arbete med subsidiaritetsprövningar beskrivs närmare i årsrapporten 2017 om subsidiaritet och proportionalitet.

Under 2017 kom 30 av de sammanlagt 66 bidrag som inlämnades av Regpex-partner från de regionala parlamenten. De mest aktiva regionala parlamenten var den regionala lagstiftande församlingen Emilia Romagna (nio yttranden) och delstatsparlamentet i Thüringen (sju yttranden). De förslag som fick flest reaktioner från de regionala parlamenten var tjänstepaketet (fem) och förslaget om balans mellan arbete och privatliv för föräldrar och anhörigvårdare (tre).

Även om det i fördragen inte uttryckligen föreskrivs att kommissionen ska samarbeta direkt med de regionala parlamenten lämnade flera regionala parlament, särskilt delstatsparlament i Österrike och Tyskland, in ett antal yttranden till kommissionen under 2017 där de lade fram synpunkter på subsidiariteten men även på politiska aspekter av olika förslag från kommissionen. Kommissionen noterade alla aspekter som togs upp och bemötte dem i regel i sina svar till de regionala parlamenten.

Efter Heiligendammförklaringen³³ från 2015 antog undertecknarna två förklaringar under 2017. I Feldkirchförklaringen³⁴ av den 13 juni 2017 understryker talmännen för de tyska och österrikiska parlamenten med lagstiftande befogenheter³⁵ de regionala parlamentens viktiga roll för genomförandet av EU-politiken och för förbindelserna med EU-medborgarna. De vill stärka dialogen med EU:s institutioner och uppmanar dem att i större utsträckning låta de regionala parlamenten delta i sina debatter (däribland om EU:s framtid), bland annat genom att tillhandahålla dokument på tyska.

Samma grupp antog sin Brysseldeklaration³⁶ under sin konferens om EU:s framtid i Bryssel i november 2017. I konferensen deltog ordförande Jean-Claude Junckers kanslichef som beskrev kommissionens arbete med EU:s framtid, subsidiaritet och proportionalitet. I Bryselförklaringen belyser man behovet av att strikt respektera subsidiaritetsprincipen och föreslår ändringar av förfarandet för subsidiaritetsprövning. Bland annat föreslår man en förlängning av den åtta veckor långa granskningsperioden och en sänkning av tröskelvärdena för utfärdandet av ”gula” och ”orange” kort. Man anser att man inte bör diskutera EU:s framtid i abstrakta termer, utan i förhållande till konkret politik, och räknar upp ett antal områden där man ser ett tydligt mervärde av åtgärder på EU-nivå. I förklaringen vill man också stärka de lagstiftande organens institutionella rättigheter på regional nivå (bl.a. genom att stärka Regionkommitténs roll) och låta dem spela en mer framskjuten roll i kommissionens samrådsförfaranden.

Ordförande Jean-Claude Juncker betonade i sitt tal om tillståndet i unionen den 13 september 2017 de nationella och regionala parlamentens viktiga roll i samband med handelsavtal. Han betonade att de bör hållas fullt informerade om förhandlingarna från första början, på samma sätt som Europaparlamentets ledamöter.

Han träffade även företrädare för många regionala myndigheter och parlament under året, bl.a. Baden-Württemberg, Niedersachsen, Sachsen, Thüringen (Tyskland), Oberösterreich, Tyrolen

³³ Heiligendammförklaringen av den 16 juni 2015 undertecknades gemensamt av talmännen för de tyska och österrikiska delstatsparlamenten och för delstatsparlamentet i Sydtyrolen. I förklaringen efterlyser man ökad delaktighet för regionala parlament som har lagstiftande befogenheter i fråga om övervakning och kontroll av subsidiaritetsprincipen. Dessutom uppmanar man kommissionen att i officiella handlingar, t.ex. i årsrapporterna om subsidiaritet och proportionalitet och årsrapporterna om förbindelserna med de nationella parlamenten, nämna resolutioner som antas av regionala parlament som har lagstiftande befogenheter inom ramen för mekanismen för tidig varning när det gäller subsidiaritet.

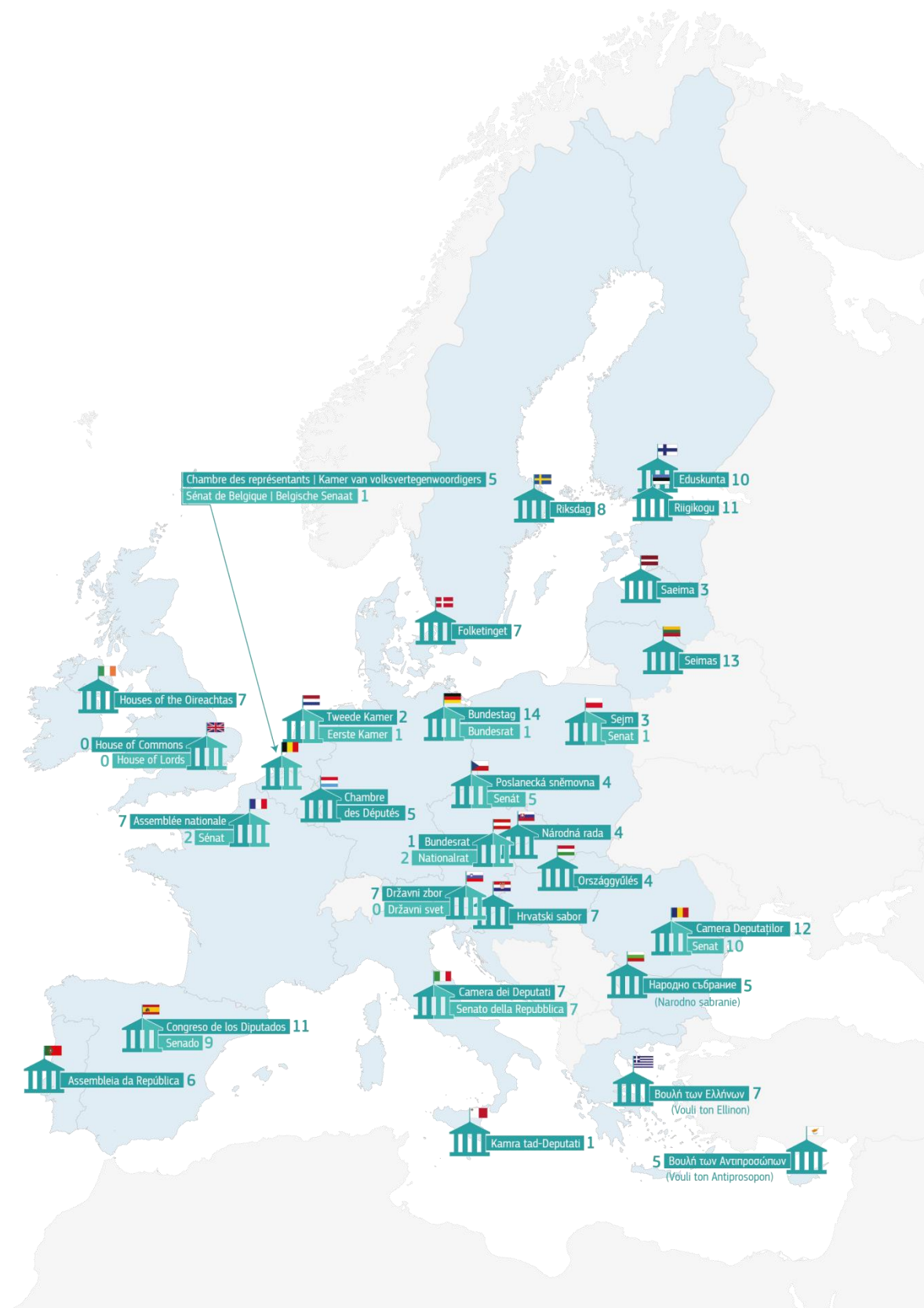
³⁴ <https://www.bayern.landtag.de/aktuelles/presse/pressemitteilungen/pressemitteilungen-2017/landtagspraesidentenkonferenz-verabschiedet-europapolitische-erklarung-von-feldkirch-barbara-stamm-gesetzgebende-regionen-staerker-in-bruessel-einbinden/>

³⁵ Delstatsparlamentet i Sydtyrolen och talmannen för den tyskspråkiga gemenskapen i Belgien deltog också.

³⁶ http://www.pdg.be/PortalData/34/Resources/dokumente/diverses/Bruesseler_Erklarung.pdf

(Österrike), Baskien, Valencia (Spanien), Flandern, Belgiens franskspråkiga gemenskap och Île de France (Frankrike). Andra kommissionsledamöter hade liknande möten med regionala myndigheter och parlament från Belgien, Frankrike, Tyskland, Grekland, Italien, Österrike och Spanien.

Karta: Det totala antalet besök och möten mellan kommissionens ledamöter och nationella parlament 2017: 215

4. BILATERALA KONTAKTER OCH BESÖK

Precis som tidigare år besöktes nästan alla de nationella parlamenten av kommissionsledamöter under 2017. Många kammare besöktes mer än en gång av ordförande Jean-Claude Juncker, förste vice ordförande Frans Timmermans, vice ordförandena eller kommissionsledamöterna. Dessutom skickade flera nationella parlament delegationer till Bryssel för att möta ledamöter av kommissionen. Sammanlagt genomfördes över 190 besök och möten under 2017. Även chefsförhandlaren som ansvarar för att leda kommissionens arbetsgrupp för förberedelse och genomförande av förhandlingarna med Förenade kungariket i enlighet med artikel 50 i EU-fördraget, Michel Barnier, hade möten med ett antal nationella parlament för att informera dem om förhandlingarna. Under hela 2017 deltog tjänstemän från kommissionen, de flesta av dem högre tjänstemän, i över 80 möten med de nationella parlamentens utskott för att diskutera lagstiftningsförslag på en mer teknisk nivå. Vidare har kommissionens tjänstemän bjudits in till 18 möten med de nationella parlamentens ständiga representanter i Bryssel för att diskutera centrala initiativ eller viktiga frågor som t.ex. Brexit. Dessutom har de ansvariga för den europeiska planeringsterminen, som är placerade vid kommissionens representationer i medlemsstaterna, hållit kontakt med de nationella parlamenten i fråga om den europeiska planeringsterminen och andra ekonomiska frågor.

5. VIKTIGA MÖTEN OCH KONFERENSER

Kommissionen fortsatte sina kontakter med de nationella parlamenten under hela 2017 genom att delta i viktiga interparlamentariska möten och konferenser³⁷. Det rör sig bland annat om konferensen mellan parlamentariska organ för EU-frågor (Cosac)³⁸, konferensen för talmän i EU-ländernas parlament, Europeiska parlamentsveckan³⁹, den interparlamentariska konferensen om stabilitet, ekonomisk samordning och styrning⁴⁰, och de interparlamentariska konferenserna om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken respektive den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik (Gusp/GSFP)⁴¹.

Konferensen mellan parlamentariska organ för EU-frågor (Cosac)

³⁷ Mer information om dessa möten finns i Europaparlamentets rapport om förbindelserna mellan Europaparlamentet och EU:s nationella parlament enligt Lissabonfördraget 2017: <http://www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/about/annual-reports.html>

³⁸ Cosac är det enda interparlamentariska forum som anges i fördragen och återfinns i protokoll nr 1 om de nationella parlamentens roll i Europeiska unionen. Cosac sammanträdde två gånger i varje medlemsstat som innehade det roterande ordförandeskapet i Europeiska unionens råd 2017. Kommissionen har observatörsstatus i Cosac.

³⁹ Huvudtalare under Europeiska parlamentsveckan, som hölls i Europaparlamentet den 30 januari–1 februari 2017, var Valdis Dombrovskis, kommissionens vice ordförande med ansvar för euron och dialogen mellan arbetsmarknadens parter, och Pierre Moscovici, kommissionsledamot med ansvar för ekonomiska och finansiella frågor, skatter och tullunionen. Mer information finns här: <http://www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/conferences/european-parliamentary-week.html>

⁴⁰ Huvudtalare vid konferensen, som hölls i Tallinn den 30–31 oktober 2017, var Valdis Dombrovskis, kommissionens vice ordförande med ansvar för euron och dialogen mellan arbetsmarknadens parter, och Günther Oettinger, kommissionsledamot med ansvar för budget och personal. Mer information finns här: <http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/conference/getconference.do?id=082dbcc55d1a225d015d1c0237bc00f5&appLng=SV>

⁴¹ De tionde och elfte gemensamma konferenserna hölls i Valletta den 26–28 april 2017 och i Tallinn den 7–9 september 2017. Den höga representanten och kommissionens vice ordförande Federica Mogherini deltog i båda. Mer information finns här: <http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/conference/getconference.do?id=082dbcc55898c90b01589adfe78c014b&appLng=SV> och <http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/conference/getconference.do?id=082dbcc55d0fd5e3015d12272613017c&appLng=SV>

Representanter från kommissionen deltog i Cosacs sammanträden under 2017 och lämnade ett skriftligt svar på de bidrag som antogs av Cosac vid de två plenarsammanträdena under året⁴². Vid Cosacs ordförandemöte i Valletta (Malta) den 23 januari 2017, i vilket kommissionens förste vice ordförande deltog, diskuterade delegaterna kommissionens arbetsprogram för 2017, utmaningarna i samband med Brexit och hur man skulle hantera många medborgares uppenbara brist på förtroende för EU-projektet.

Vid Cosacs 57:e plenarsammanträde i maj 2017, i vilket kommissionens förste vice ordförande också deltog, fortsatte debatten om de nationella parlamentens roll och om hur rådet och parlamentet skulle kunna följa kommissionens exempel och öka öppenheten för att på så sätt få medborgarna att åter känna ett större förtroende för EU:s institutioner. Andra debatter handlade om läget i Brexit-förhandlingarna, och här deltog kommissionens chefsförhandlare, och om en mer hållbar integrerad havspolitik i EU.

Vid Cosacs ordförandemöte i Tallinn (Estland) den 10 juli 2017 diskuterades prioriteringarna för det estniska ordförandeskapet. Då debatterades även EU:s stöd för att främja tillväxten i nya företag och tillväxtföretag.

Vid Cosacs 58:e plenarsammanträde i Tallinn den 26–28 november diskuterades en rad olika frågor, bl.a. EU:s framtid, särskilt konsekvenserna av Brexit. Även denna gång deltog kommissionens chefsförhandlare. Då diskuterades också hur de nationella parlamenten kan bli bättre på att utbyta bästa praxis för att föra EU närmare medborgarna. Även den digitala inre marknaden diskuterades, med särskilt fokus på Estlands erfarenheter av landets övergång till en digital ekonomi och offentlig förvaltning, liksom migrationens externa dimension. Julian King, kommissionsledamot med ansvar för säkerhetsunionen, beskrev EU:s aktuella initiativ på området. Dessutom diskuterades de nationella parlamentens deltagande i arbetsgruppen om subsidiaritet, proportionalitet och ”göra mindre men göra det effektivare”.

Konferensen för talmän i EU-ländernas parlament

Konferensen för talmän i EU-ländernas parlament⁴³ ägde rum i Bratislava den 24–25 april 2017. Vid sitt inledningstal vid konferensen uppmanade vice ordförande Jyrki Katainen de nationella parlamenten att diskutera med sina medborgare och berätta hur de ser på vitboken om EU:s framtid. Vid konferensen antogs de slutliga villkoren för den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen för Europol. Gruppen som består av ledamöter av de nationella parlamenten och Europaparlamentet och som syftar till att säkerställa en ordentlig demokratisk kontroll av Euopols verksamhet höll sitt första möte den 9 oktober 2017.

6. SLUTSATSER OCH UTSIKTER

I den politiska dialogen mellan kommissionen och de nationella parlamenten fortsatte trenden från 2016 även under 2017. Detta gäller både det stora antalet yttranden som mottogs från de nationella parlamenten och de frekventa möten som hölls mellan dem och kollegiets ledamöter. Precis om under tidigare år visar antalet motiverade yttranden (52) i förhållande till det totala antalet inlämnade yttranden (576) att de nationella parlamenten fortsätter att intressera sig även för andra frågor än subsidiaritetsaspekter på kommissionens initiativ och för att komma med värdefulla synpunkter på initiativens innehåll. Utöver initiativen i kommissionens årliga program fokuserade de nationella parlamenten även på övergripande frågor, t.ex. diskussionerna om EU:s framtid med 27 medlemsländer, och på EU:s största utmaningar, såsom säkerhet, ekonomiska frågor och konsekvenserna av Brexit. Under 2017 presenterade de nationella parlamenten i större utsträckning även sina synpunkter i gemensamma yttranden. De visade

⁴² Detaljerade rapporter om Cosacs sammanträden och kopior av Cosacs bidrag och kommissionens svar på dessa finns på Cosacs webbplats: <http://www.cosac.eu/en/>.

⁴³ Konferensen anordnas en gång om året i den medlemsstat som innehade det roterande ordförandeskapet i Europeiska unionens råd under det föregående årets andra hälft. Information om 2017 års möte finns här: <http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/euspeakers/getspeakers.do?id=082dbcc55898c90b01589abbb37500fa>

därmed en ökad benägenhet att samordna sina bidrag till den politiska dialogen med kommissionen.

I januari 2018 inledde arbetsgruppen om subsidiaritet, proportionalitet och ”göra mindre men göra det effektivare” sitt arbete tillsammans med företrädare för de nationella parlamenten och Regionkommittén. Detta har fått de nationella och regionala parlamenten att i större utsträckning intressera sig för att diskutera, även i Cosac, sin roll i arbetet med att kontrollera subsidiariteten och i EU-frågor i allmänhet, för att stärka förbindelserna mellan EU:s institutioner och dess medborgare. Detta har också gjort att man har börjat titta på inom vilka politikområden beslutsfattandet och/eller genomförandet med tiden helt eller delvis skulle kunna delegeras tillbaka till medlemsstaterna eller inom vilka områden gällande lagstiftning skulle kunna ändras eller till och med upphävas. I den slutrapport⁴⁴ som överlämnades till ordförande Jean-Claude Juncker den 10 juli 2018 lade arbetsgruppen fram förslag på hur man inom ramen för gällande fördrag skulle kunna få de nationella och regionala parlamenten och de regionala och lokala myndigheterna att bli mer delaktiga i arbetet med att utarbeta och genomföra EU:s lagstiftning. Arbetsgruppen pekade även på förbättringar som skulle kräva en fördragsändring. Mot bakgrund av diskussionerna och scenarierna om ett EU med 27 medlemsstater och med siktet inställt på 2025 har kommissionen gett en första respons till arbetsgruppen i ett meddelande som antogs tillsammans med denna rapport⁴⁵. I meddelandet beskriver kommissionen sin vision för hur förbindelserna mellan Europeiska unionen och de nationella parlamenten kan utvecklas vidare fram till slutet av 2018.

⁴⁴ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/report-task-force-subsidiarity-proportionality-doing-less-more-efficiently_1.pdf

⁴⁵ COM(2018) 703.